

Wspólnie
tworzymy
szkoły
możliwości

O rozmowie z uczniami i uczennicami na temat wyzwań migracyjnych w szkole

CENTRUM EDUKACJI
OBYWATELSKIEJ

AMBASADA
STANÓW ZJEDNOCZONYCH AMERYKI

POLSKO-AMERYKAŃSKA FUNDACJA WOLNOŚCI

Zaangażowani uczniowie

- Witamy na czwartym z serii **5 webinarów “Zaangażowani uczniowie”**.
- Cykl poświęcony jest temu, jak edukacja obywatelska może przenikać różne wątki szkolnego życia i tematy poruszane na lekcjach?
- Odpowiada też na pytanie, jak działania z jej zakresu mogą wzmacniać motywację i zaangażowanie uczniów i uczennic?
- Webinaria organizowane są przez **Centrum Edukacji Obywatelskiej** wspólnie z **Ambasadą USA** i **American Spaces Poland**.

Co się dzisiaj wydarzy?

- ❖ w jaki sposób można inicjować w szkole rozmowy na tematy związane z migracjami na świecie; będziemy się odwoływać także do wydarzeń w Ukrainie,
- ❖ jak budować zaangażowanie młodych ludzi poprzez stwarzanie im przestrzeni do wyrażania swoich opinii na ważne dla nich tematy,
- ❖ jak przekuć rozmowy w działania obywatelskie, w tym projekty uczniowskie o tematyce migracyjnej.

Co wzmacnia zaangażowanie uczniów i uczennic?

Zaangażowanie jest bardzo złożonym procesem jednak w przypadku działań społecznych i edukacyjnych, żeby je osiągnąć potrzebne jest zadbanie o 4 następujące elementy:

CEL

Wiem i rozumiem dlaczego coś robimy, ten cel jest ważny dla mnie, uznaję go za swój.

WPŁYW

Czuję, że mam wpływ na to, co robimy, lub istotne dla mnie elementy tego działania, zadania jakie mi przydzielono.

KOMPETENCJE

Zadanie, które mam do wykonania nie przekracza moich możliwości, jestem w stanie je wykonać samodzielnie lub we współpracy z innymi.

WYZWANIE

Postrzegam zadanie, jakie stoi przede mną jako wyzwanie, coś ciekawego i pod jakimś względem nowego, ekscytującego.

Działania z zakresu edukacji obywatelskiej wymagają **zadbania o te 4 filary, szczególnie uczyć rozmawiania o tym, co dla nas ważne, o tym dlaczego coś robimy albo powstrzymujemy się od działania (CEL)** oraz wzmacniają poczucie wpływu u młodych ludzi, tego że ich głos jest ważny.

Prelegenci/prelegentki

Barbara Głąb

Kulturoznawczyni, nauczycielka filozofii i etyki w Polsko-Francuskiej Szkole Podstawowej „La Fontaine” w Warszawie. Absolwentka kursu CEO „Rozmawiajmy o uchodźcach” oraz autorka materiałów edukacyjnych.

Iwona Olejniczak

Nauczycielka historii w Szkole Podstawowej w Dzbeninie.. Absolwentka kursu Centrum Edukacji Obywatelskiej „Rozmawiajmy o uchodźcach”, mentorka w kursie internetowym "OK Zeszyt" CEO.

Sergiusz Czaja

Nauczyciel historii i WOS-u w Szkole Podstawowej w Leśniewie; uczestniczył w programach “Shortcut - małe historie, wielkie sprawy” i “Rozmawiajmy o uchodźcach”.

Elżbieta Krawczyk

Szefowa Działu Edukacji Globalnej i Ekologicznej, dyrektorka programowa oraz członkini zarządu Centrum Edukacji Obywatelskiej

Julia Godorowska

Ekspertka edukacji ekologicznej i globalnej w CEO, autorka publikacji dotyczących migracji i idei zrównoważonego rozwoju.

O Centrum Edukacji Obywatelskiej

- Jesteśmy **największą** w Polsce organizacją pozarządową zajmującą się **edukacją**.
- Współpracujemy z nauczycielami, nauczycielkami i dyrekcjami szkół, proponując im **nowe metody nauczania oraz tematy do podjęcia w szkole**.
- Dzięki nim uczniowie i uczennice angażują się w swoją edukację i lepiej radzą sobie z **wyzwaniami współczesnego świata**.
- Działamy od 28 lat.
- Współpracujemy z około 40 000 nauczycieli oraz dyrektorów z około 10 000 szkół z całej Polski.

WIĘCEJ NA WWW.CEO.ORG.PL

Nasze działania prowadzimy w 6 grupach programowych

Programy edukacji kulturalnej i medialnej rozwijające krytyczne myślenie i zachęcające do świadomego uczestnictwa w kulturze oraz jej tworzenia.

- > Szkoła twórczych praktyk
- > Noc bibliotek

Programy, które wprowadzają aktywizujące metody nauczania, ocenianie kształtujące i rozwijają współpracę nauczycieli, zmieniając kulturę pracy szkoły.

- > Szkoła dla innowatora
- > Szkoła ucząca się

Programy zachęcające uczniów i uczennice do podejmowania działań z zakresu: wolontariatu, samorządności i przedsiębiorczości w szkole i w środowisku lokalnym.

- > Szkoła demokracji
- > Młodzi w akcji

Programy edukacji globalnej i ekologicznej tłumaczące, jak działa współczesny świat, jak odpowiedzialnie dbać o niego, o środowisko i o siebie nawzajem.

- > Globalna szkoła
- > Ekologiczna szkoła

Programy wspierające budowanie w klasie dobrych relacji opartych na szacunku dla różnorodności oraz pomagające podejmować trudne tematy.

- > Szkoła otwartości
- > Wychowanie to podstawa

Programy tłumaczące świat polityki lokalnej, krajowej i europejskiej oraz zachęcające do angażowania w życie publiczne.

- > Europejski Uniwersytet Latający
- > Młodzi głosują

Odbierz zaświadczenia potwierdzające udział po każdym spotkaniu i certyfikat na zakończenie cyklu

- Uczestnicy i uczestniczki, którzy zarejestrują się na wydarzenie i wezmą w nim udział na platformie Zoom będą mogli po jego zakończeniu wygenerować zaświadczenie potwierdzające udział. Link do zaświadczenia będzie podawany wyłącznie podczas webinarium.
- Uczestnicy i uczestniczki, którzy wezmą udział we wszystkich spotkaniach na Zoom otrzymają dodatkowo **certyfikat poświadczający ukończenie całego cyklu** i zdobycie nowej wiedzy!

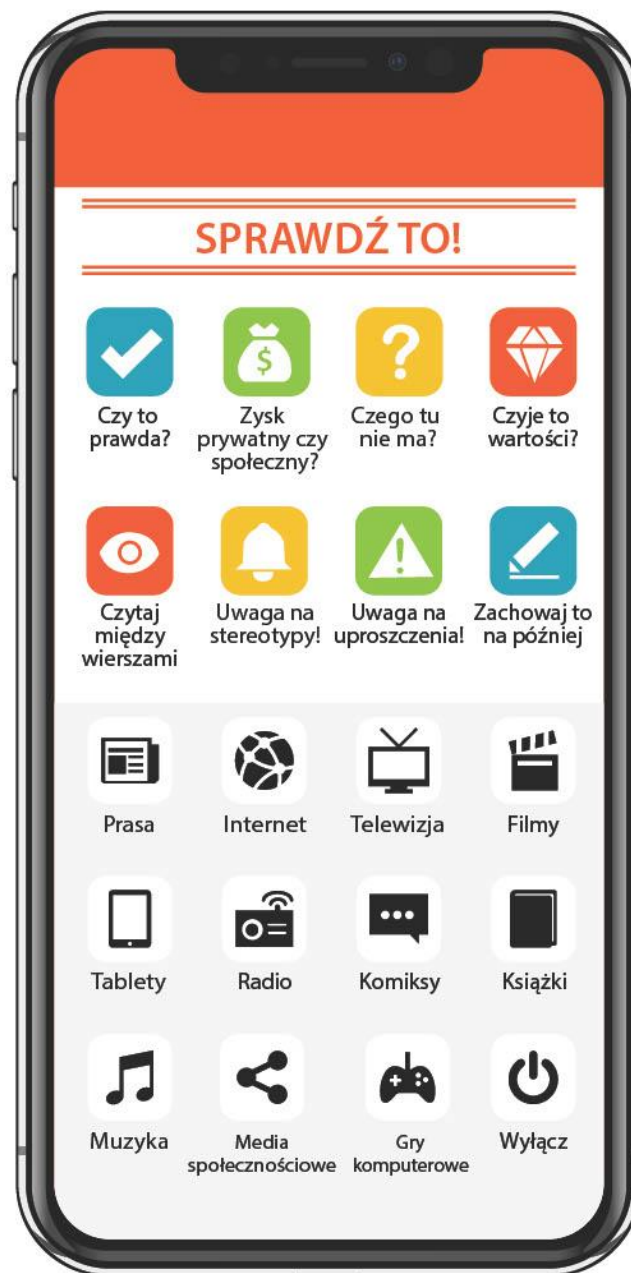
**Co sprawia, że temat migracji ludności
przyciąga uczniów i uczennice?**

Jak przekuć to zainteresowanie i zaangażowanie w pracę w klasie/szkole?

Praktyczna nauka krytycznego myślenia

całoroczny projekt uczniowski
“Opisuję i porównuję świat”
- relacja z wiadomości

https://kultura.ceo.org.pl/wp-content/uploads/sites/4/2021/10/mediaeducationlab_phone_polish_1_0.pdf

Prace uczniów...

KONFLIKT TRWA

TVN	TVP	POLSAT
<u>„AMIĘĆ O PIEKLE”</u>	<u>„HOLD DLA OFIAR NIEMIECKIEGO LUDOBÓJSTWA”</u>	<u>„WAŻNA PAMIĘĆ”</u>
ktach” rmowano widzów o znicy wyzwolenia koncentracyjnego rwtz-Birkenau”. ano rozmowy z mi, które przeżyły w obozie. nniano o mękach i i wielu ludzi oraz o ę należy o nich tać. Powiedziano, że reagować na takie je, aby nigdy więcej gły powstać takie a.	W „Wiadomościach” poinformowano o obchodach Międzynarodowego Dnia Pamięci o Ofiarach Holokaustu. Powiedziano, że należy pamiętać o wszystkich, którzy zginęli podczas zagłady. Pokazano rzeczy więźniów, które zostały <u>niedawno</u> <u>znalezione</u> w jednym z wielu miejsc męki ofiar II wojny światowej. Przeprowadzono rozmowy z osobami, które przeżyły Holokaust. Stwierdzono, że należy oddawać hołd ofiaram i działać tak, aby takie rzeczy nigdy więcej się nie działy.	W „Wydarzeniach” powiedziano o 77. rocznicę wyzwolenia obozu „Auschwitz-Birkenau” wielu ofiarach tego obozu. Pokazano rozmowy z osobami, które ocalały. Powiedziano o uroczystościach na której spotkali się uratowani, aby uczcić pamięć o zmarłych po Holokaustu.

POLSAT – relacja Michał Kwiatkowski „Wydarzenia”

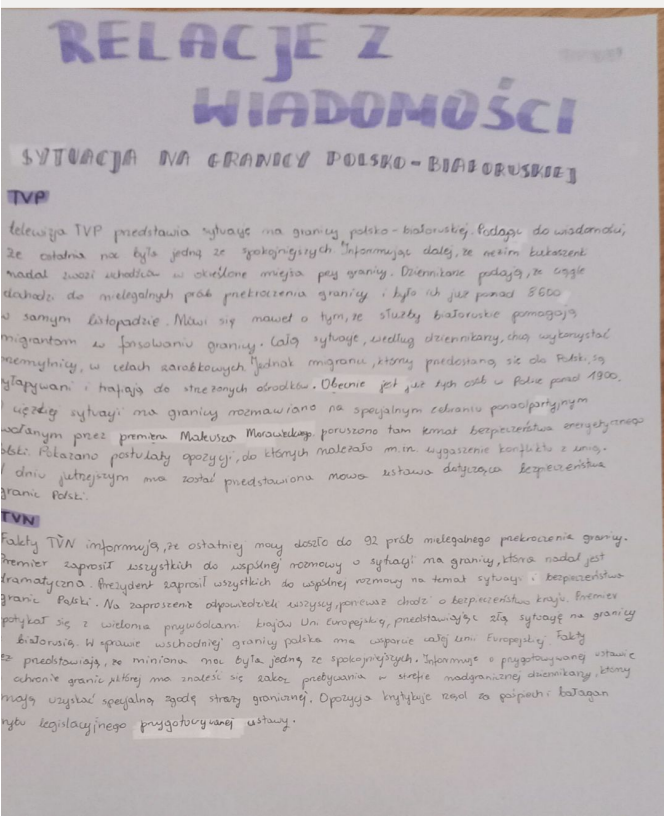
15 listopada 2021r. duże grupy uchodźców czekają przy granicy polsko-białoruskiej. Najwięcej migrantów jest w Kuźnicy. Celem Łukaszenki jest przestraszyć Polskę oraz świat. Rząd przyjął nowelizację o ochronie granicy państwowej. Korpus ekspedycyjny sprawdza szczelność granic, gdzie po stronie białoruskiej gromadzi się około 3500 migrantów. Na czoło grupy migrantów wyprowadzono kobiety i dzieci by manipulować obrazem całości. Uchodźcy opuścili obozy, pomimo ostrzeżeń ze strony Polski, iż otwarcie granicy to nieprawda. ~~Pror.~~ SG Anna Michalska uważa, iż rozpoczną się próby forsowania granicy. Strona białoruska czeka na strzały ze strony Polski oraz na zaognienie konfliktu. Od rozwoju wypadku zależy uruchomienie art.4 taktu NATO o wspólnych konsultacjach zagrożonego państwa członkowskiego. Jakub Kumoch mówi o kryzysie migracyjnym a nie wojnie polsko-białoruskiej. Teren przygraniczny w Kuźnicy opustoszał przed południem, po ogłoszeniu przez Brukselę kolejnych sankcji nałożonych na Białoruś. W ostatniej dobie było 118 prób nielegalnego przekroczenia granicy. Stan wyjątkowy kończy się za dwa tygodnie.

TVN – relacja Monika Krajewska „Fakty”

15 listopada 2021r. , białoruskie służby doprowadzają migrantów do granicy w Kuźnicy, nie doszło jednak do poważnych prób jej forsowania. Straż graniczna, policja oraz wojsko stoją na straży naszego kraju. Polskie służby zwracają uwagę na prowokacje służb białoruskich. Część białoruska czeka na zaognienie konfliktu oraz strzały z naszej strony. Jak wygląda sytuacja po drugiej stronie relacjonował brytyjski reporter ~~Matthew~~ Chance, który dowiedział się o plotce otwarcia granicy przez Polskę i możliwości przejazdu do Niemiec. Twierdzi, iż uchodźcy są wprowadzani w błąd. Migranci w okolicy przygranicznej budują nowe obozowiska z myślą o legalnym przejściu przez granicę. Wkrótce liczba uchodźców może wzrosnąć, gdyż władze białoruskie cały czas prowadzą i prowokują ich czyny. Sytuacja doprowadziła do zamknięcia dwóch szkół w Kuźnicy i Nowym Dworze dzieci przechodzą na tryb nauki zdalnej.

TVP – relacja Marcin Szewczak „Wiadomości”

15 listopada 2021r. tłumy nielegalnych migrantów na przejściu granicznym w Kuźnicy. W każdym momencie może dojść do szturm na granicy polsko-białoruskiej, jednakże straż graniczna, policja oraz wojsko stoją na straży. ~~Pror.~~ SG Anna Michalska uważa, że można spodziewać się siłowego forsowania granicy. Polska konsekwentnie broni nienaruszalności naszego terytorium. W Kuźnicy sytuacja jest najgorsza, po kilku nieudanych próbach forsowania granicy, władze białoruskie nakazują migrantom zbieranie się na przejściu granicznym, podając fałszywe informacje o autobusach czekających na nich po stronie Polski. Polskie służby są przygotowane na kolejne prowokacje reżimu Łukaszenki i kolejne ataki uchodźców, którzy są zaopatrywani przez władze Białorusi w środki do forsowania linii granicznej.

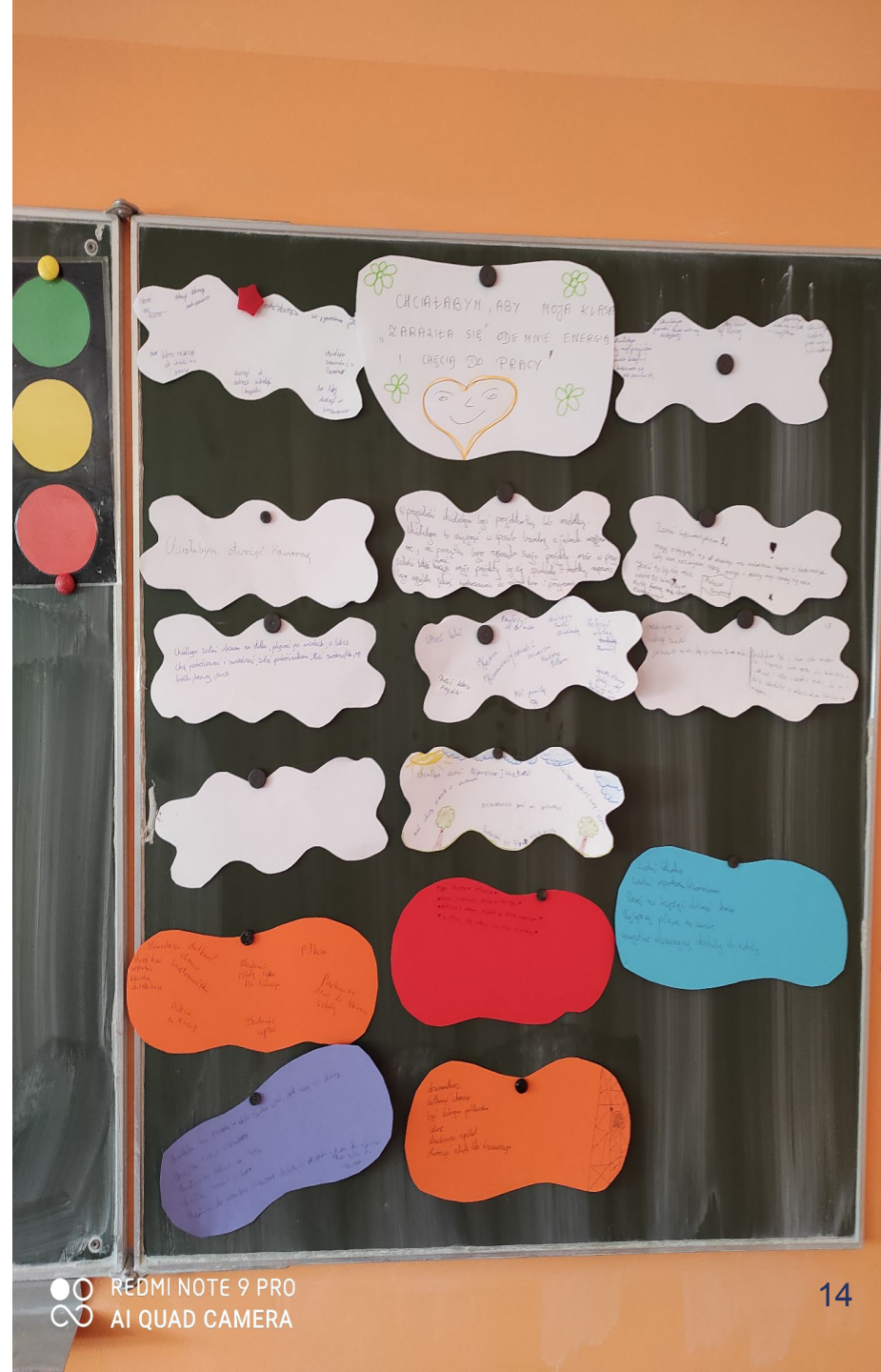

Jak można zainicjować rozmowę na temat migracji w klasie?

Każdy ma prawo dotknąć chmur... Dzienniki marzeń

1. Zajęcia poświęcone temu zagadnieniu rozpoczęliśmy od wysłuchania i obejrzenia teledysku z piosenką Majki Jeżowskiej
 - a. “Marzenia się spełniają” w wykonaniu dzieci, w Polskim Języku Migowym
2. Następnie zaprosiłam uczniów i uczennice do obejrzenia filmu “Dzienniki marzeń” - rozmawialiśmy o tym, czy marzenia przedstawionych na filmie ich zaskoczyły, zadziwiły, czy są inne niż większości dzieci
3. Po czym oni sami spisywali swoje marzenia na kartkach, dzielili się nimi z koleżankami i kolegami
4. Zajęcia zakończyliśmy próbą odpowiedzi na pytanie:
 - a. Jak rozumieją metaforę siebie jako długopisu i świata jako książki?
5. Co to znaczy: Marzeniami dotknąć chmur?

<https://globalna.ceo.org.pl/material/kazdy-ma-prawo-dotknac-chmur-dzienniki-marzen/>

**Jak wcześniejsze doświadczenia pracy
z tematem migracji przełożyły się na
doświadczenie rozmowy o wojnie w Ukrainie i
jej konsekwencjach?**

PRACA ARTYSTYCZNA - UNPACKED

UNHCR

[ŹRÓDŁO > LINK](#)

Projekt plakatu z minifigurką uchodźców

SPOT THE REFUGEE

There he is. Fourth row, second from the left. The one with the moustache. Obviously really. Maybe not. The unsavory-looking character you're looking at is more likely to be your average neighborhood slob with a grubby vest and a weekend's stubble on his chin. And the real refugee could just as easily be the clean-cut fellow on his left. You see, refugees are just like you and me. Except for one thing: They have been forced to leave their country because of persecution or war. Everything they once had has been left

behind. Home, family, possessions, all gone. They have nothing left but their courage, and with it the hope of once more being contributing members of society. It's all they will ever have unless we help.

We know you can't give them back the things that others have taken away. But we are asking you to keep an open mind. And a smile of welcome. It may not seem like much. But to a refugee it can mean everything.

UNHCR is a humanitarian organization funded by voluntary contributions. During its lifetime, the agency has helped more than 50 million people restart their lives.

If you want to support the efforts of UNHCR, log into www.unhcr.org or our local site www.unhcr.org.au

HOW DOES IT FEEL?

Imagine this. You've lived all your life at peace. Home, family, friends, all normal. Then, without warning, your whole world changes. Overnight, lifelong neighbours become lifelong enemies. Tanks crowd the streets and buses burn. Mortar shells shatter the mosques. Rockets silence the church bells. Suddenly everything you've known and owned and loved is gone and, if you are lucky enough to survive, you find yourself alone and bewildered in a foreign land. You are a refugee. How does it feel?

The fact is, refugees are like you and me, except that they have nothing left but their courage, and with it the hope of once more being contributing members of society. It's all they will ever have unless we help.

So when you do meet a refugee, imagine for a moment what it must be like, and then show her your smile. Not your back. It may not seem much. But to a refugee it can mean everything.

UNHCR is a humanitarian organization funded by voluntary contributions. During its lifetime, the agency has helped more than 50 million people restart their lives.

If you want to support the efforts of UNHCR, log into www.unhcr.org or our local site www.unhcr.org.au

ILLEGAL

CRIMINAL

FOREIGN TRASH

QUEUE JUMPER

TROUBLEMAKER

FREELoader

VERMIN

SLACKER

SCUM

REFUGEE

YOU

ME

WHAT'S THE DIFFERENCE?

Nasty names. Shocking even in print. But all too common if you're unlucky enough to be a refugee. Wait. Why are "you" and "me" among them? And why is every figure identical? They're all the same! Exactly! You see, refugees are just like you and me. So what's the difference? There's really only one: fear. While our homes are safe and our rights are protected, their homes have been left behind and the rights they once enjoyed were swept away

by violence and hatred. They've been living in constant fear for their lives. That's why they've had to leave their country.

That's why they are refugees. Of course they wish they were back home – wouldn't you? But it's still too dangerous, and for now we must continue to offer them our help. So please, don't get mad at refugees. Instead, save your breath for the situation that's made them refugees.

If you want to support the efforts of UNHCR, log into www.unhcr.org or our local site www.unhcr.org.au

Z WALIZKĄ KLOCKÓW PRZEZ ŚWIAT

Z walizką klocków przez świat

Co jest ważne podczas rozmowy na temat wyzwań migracyjnych?

Bądź kumplem, nie dokuczaj :)

Uczestnicząc w projekcie: Dokuczanie jest słabe, jak zimne gofry - uczniowie układali Kodeks kumpla, czyli spisywali zasady, jakimi powinniśmy się kierować w szkole i w życiu.

CENTRUM EDUKACJI
OBYWATELSKIEJ

Za danymi statystycznymi stoją ludzie i ich historie

Szarbat Gula

Afgańska kobieta, która znalazła się na słynnej fotografii wykonanej przez Steve'a McCurry'ego w 1984 roku

Kampania CEO dla młodzieży „Ponad granicami”

Oskarowe wieczory filmowe - projekt filmowy: “Shortcut - małe historie, wielkie sprawy”

Obecnie:
Szkola Twórczych Praktyk

Przykład:

Film “Ojciec Adnana” - tożsamość i migracja

Opowieść i migracjach do nowego kraju.

Po projekcji:

- a) jak wrażenia?
- b) analiza bohaterów i zachowań?
- c) kadrowanie w filmie?
- d) symbolika przedmiotów?

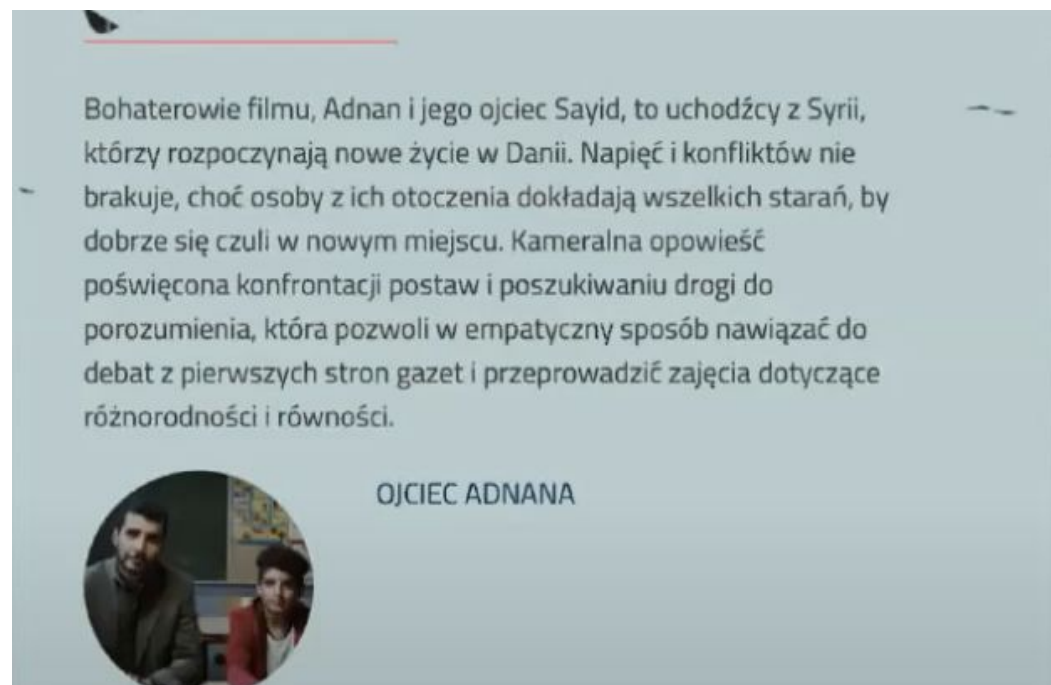
Dyskusja w grupach - praca przy flipchartach:

Co ułatwia dyskusję międzykulturową?

Co możemy dać od siebie migrantom?

Jak przezwyciężyć strach?

A może zapytamy znajomych, rodzinę?

- **BYCIE REFLEKSYJNYM**
- **OBSERWOWANIE SIEBIE**
- **OBSERWOWANIE
UCZNIÓW I UCZENNIC W
PROCESIE**

Polecane materiały >> ROZMOWA

Miniserwis Rozmowa o migracjach

Filmy

5 kroków do dobrej rozmowy

Zagadnienia takie jak migracje, często dzielą społeczeństwo. Polaryzacja nie sprzyja dialogowi. Animacja prezentuje, czym jest dobra rozmowa oraz jak dyskutować na trudne i ważne tematy w przyjaznej atmosferze.

ZOBACZ

Artykuł

Szkoła dobrej rozmowy

Nauczyciel mówi o potrzebie pokazywania młodzieży szkolnej, na czym polega sztuka dialogu. Warto potraktować dobrą rozmowę w szkole jako umiejętność, której możemy się nauczyć.

ZOBACZ

Storytelling. Jak oddać głos migrantkom i migrantom z sąsiedztwa?

PRZEWODNIK DLA MŁODZIEŻY

Storytelling. Jak oddać głos migrantkom i migrantom z sąsiedztwa?

Publikacja “Wychowanie to podstawa”

Iceland
Liechtenstein
Norway grants

WYCHOWANIE TO PODSTAWA

Materiały
dla nauczycieli
i nauczycielek

ceo
CENTRUM EDUKACJI
OBYWATELSKIEJ

Sprawiedliwe czy niesprawiedliwe? Zestaw ćwiczeń do badania postaw

W ŚWIAT
Z KLASĄ

Sprawiedliwe czy niesprawiedliwe?

ZESTAW ĆWICZEŃ DO BADAŃ ZMIAN
W POSTAWACH MŁODZIEŻY WOBEC GLOBALNYCH WYZWAŃ

CENTRUM EDUKACJI
OBYWATELSKIEJ

Budowanie odpowiedzialności poprzez pracę na postawach

Kim są migranci?

Ćwiczenie pomaga w zidentyfikowaniu postaw uczniów i uczennic wobec migrantów/ek.

To świetny wstęp do rozmowy o migracjach, podstawowych pojęciach i zainteresowaniach młodzieży.

07

Kim są migranci?

10-14 LAT

40-60 MINUT

#MIGRACJE
#RÓŻNE PUNKTY WIDZENIA
#KRYTYCZNE MYŚLENIE
#OTWARTOŚĆ
#ZACUNEX

Czego chcę się dowiedzieć?

Nie istnieje uzgodniona międzynarodowa definicja pojęcia „migrant”, ale ogólnie przyjmuje się, że oznacza ono osobę, która przenosi się ze swojego miejsca zamieszkania do innego miejsca w kraju lub za granicą (<https://migrationobservatory.ox.ac.uk/>). Do zidentyfikowania kogoś jako migranta używa się szeregu różnych kryteriów, które mogą zmieniać się z czasem. To ćwiczenie dotyczy właśnie różnych kryteriów identyfikacji migrantów oraz postaw wobec nich.

Co jest potrzebne do przeprowadzenia ćwiczenia?

- Zestaw kart z kryteriami (Karty kryteriów do tworzenia definicji w załączniku).
- Oś definicji migranta służąca do oznaczenia, które stwierdzenia są istotne, a które nieistotne w definicji migranta. Np.:

- Zestaw kart ze stwierdzeniami do indywidualnej oceny (Karty kryteriów do indywidualnej oceny w załączniku).

Jak poprowadzić ćwiczenie?

- Wyjaśnij, że nie istnieje uzgodniona międzynarodowa definicja pojęcia „migrant” ale ogólnie przyjmuje się, że oznacza ono osobę, która przenosi się ze swojego miejsca zamieszkania do innego miejsca w kraju lub za granicą (<https://migrationobservatory.ox.ac.uk/>). Do zidentyfikowania

- kogoś jako migranta używa się szeregu różnych kryteriów, które mogą zmieniać się z czasem.
- Podziel uczniów i uczennice na grupy liczące 3-5 osób. Daj każdej grupie zestaw Kart kryteriów do tworzenia definicji (z załącznika) i kopię osi definicji migranta. Poproś uczniów i uczennice o rozmieszczenie stwierdzeń na osi, kierując się kryterium istotności danego stwierdzenia w definicji migranta.
- Zapnij lub zrób zdjęcie rozkładów kryteriów dla każdej z grup. Zwróć uwagę, co do których kryteriów panowała zgoda, a które były kontrowersyjne.
- Poproś uczniów i uczennice, by usiedli lub stanęli w kręgu, plecami do środka.
- Uczniowie i uczennice trzymają jedną dłoń za plecami – w ten sposób będą wyrażać, czy zgadzają się z danym stwierdzeniem o migrantach czy nie. Jeśli się zgadzają, unoszą kciuk. Jeśli się nie zgadzają, zaciskają pięść. Jeśli nie mają zdania, trzymają dłoń otwartą.
- Przeczytaj stwierdzenia z Kart kryteriów do indywidualnej oceny.
- Policz, ilu uczniów i uczennic zgodziło się z danym stwierdzeniem, ilu się nie zgodziło, a ilu nie miało zdania.
- Podziel się wynikami z całą grupą. Spytaj uczniów i uczennice, w przypadku których stwierdzeń najłatwiej/najtrudniej było im określić swoje stanowisko. Poproś chętne osoby o uzasadnienie.

Jak analizować wyniki?

- Podejmij refleksję nad przydzieleniem kryteriów dla pojęcia „migrant” i nad dyskusją uczniów i uczennic na ten temat. Czy któreś z użytych kryteriów mogą odzwierciedlać uprzedzenia, np. przywołano mniejszości, które mają długą historię obecności w kraju, ale są postrzegane jako outsiderzy i pozostają na uboczu? Czy jakieś kryteria zostały użyte po to, by wykluczyć niektóre osoby z definicji

Jaki mam związek ze zmianą klimatu?

Ćwiczenie służy zbadaniu, co uczniowie i uczennice myślą i wiedzą o wpływie swoich wyborów na zmianę klimatu oraz czy mają wolę do podjęcia działań.

08

Jaki mam związek ze zmianą klimatu?

12 LAT

40-60 MINUT

#ZMIANA KLIMATU
#KANALIZA WSPÓŁZALEŻNOŚCI I PROCESÓW GLOBALNYCH
#RÓWNOWAŻA ŚRODOWISKA
#ODPOWIEDZIALNOŚĆ
#OSOBISTY WPLYW

Czego chcę się dowiedzieć?

Zmiana klimatu jest pojęciem odnoszącym się do szeregu zjawisk, które wpływają na pogodę i klimat, takich jak wzrost temperatur oraz zanieczyszczenie powietrza, wody i gleby. To ćwiczenie służy zbadaniu, co uczniowie i uczennice myślą i wiedzą o wpływie swoich wyborów na zmianę klimatu oraz czy mają wolę do podjęcia działań.

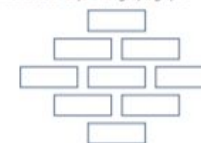
Co jest potrzebne do przeprowadzenia ćwiczenia?

- Zestaw kart dla każdej z grup stworzony według poniższych wytycznych (stwierdzenia do wycięcia znajdują się w załączniku).

- Wybierz z poniższej listy dziewięć stwierdzeń o różnym priorytecie: wysokim (W), średnim (S) i niskim (N). Dla każdej grupy uczniów i uczennic stworz zestaw kart (z jednym stwierdzeniem na każdej karcie).
- (W) Chodzenie pieszo, jazda rowerem lub korzystanie z transportu publicznego zamiast jazdy samochodem
 - (S) Dzielnie się swoim samochodem z innymi
 - (W) Przejście na wegetarianizm
 - (S) Ograniczenie spożycia mięsa i nabiału
 - (S) Wykorzystywanie resztek jedzenia
 - (W) Rezygnacja z plastikowych toreb i opakowań
 - (S) Wspieranie organizacji charytatywnych nawołujących do działań w związku ze zmianą klimatu
 - (W) Zorganizowanie w szkole strajku klimatycznego
 - (W) Kupowanie lokalnej żywności sezonowej
 - (W) Ograniczenie lotów samolotami
 - (W) Ograniczenie konsumpcji / kupowanie tylko tego, czego potrzebujemy (odzież, sprzęt itp.)
 - (S) Ograniczenie ilości opakowań podczas zakupów

Jak poprowadzić ćwiczenie?

- Podziel uczniów i uczennice na grupy liczące 3-5 osób. Daj każdej grupie zestaw dziewięciu kart ze stwierdzeniami.
- Krótko wyjaśnij uczniom i uczennicom znaczenie kart, których nie rozumieli.
- Poproś uczniów i uczennice o ułożenie dziewięciu kart w kształt rombu, w którym najważniejsza karta jest na górze, a najmniej ważna na dole. Kryterium ułożenia stwierdzeń jest ich wpływ na zmianę klimatu. Ułożenie kart można zmieniać aż do uzyskania zgody w grupie.

CENTRUM EDUKACJI
OBYWATELSKIEJ

Jak przełożyć rozmowę w działania? - przykłady projektów wokół migracji

Praca z filmem: opowieść Senait Cieplińskiej

Trudne rozmowy o tożsamości:

Pytania do uczniów:

- Kim jestem?
- Co mnie **definiuje**?
- Jak jestem **postrzegany**?
- Czym jest **patriotyzm**?

Migracja i migranci - JAK ich postrzegamy?

Po projekcji:

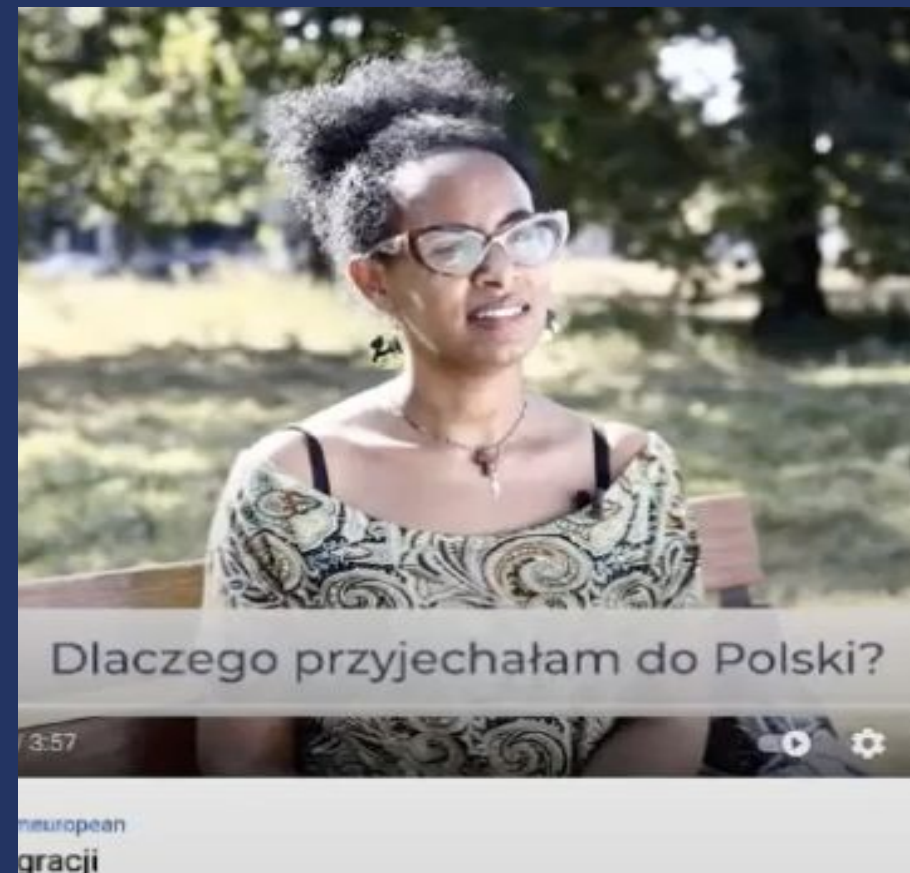
- Kim jest bohaterka?
- Dlaczego znalazła się Polsce?
- Co mówi o sobie?

Filmowa Opowieści
Senait o migracji

Karta rozmowy „Marzę
po polsku” – o adaptacji
w doświadczeniu
migracji”

CENTRUM EDUKACJI
OBYWATELSKIEJ

Po co sięgać do osobistych opowieści migrantek i migrantów?

Storytelling w praktyce

POMYSŁ!

Nowy uczeń w klasie VI - migrant z Włoch.

Nowa osoba - ciekawe, jaka jest jego opowieść?

Uczniowie przygotowali krótki wywiad, który został przeprowadzony z samym zainteresowanym oraz Rodziną.

Uczniowie opisali osobistą historię migranta ze swojego najbliższego otoczenia!

Wojna ukraińsko-rosyjska

Uchodźcy z Ukrainy w szkołach - nowe wyzwanie!

Nowa uczennica - Yana w klasie VIII.

Co zrobić, aby poczuła się jak najlepiej w nowym środowisku?

PRZEWODNIK DLA MŁODZIEŻY

Pamiętajcie przy tym, by:

- traktować swoich bohaterów, bohaterki **podmiotowo** i z szacunkiem,
- **szukać i czynić słyszalnymi więcej głosów** osób z doświadczeniem migracyjnym,
- poznawać autentyczne, **osobiste historie zamiast plotek** i fake newsów,
- **ukazywać różne perspektywy** – nie uogólniać jednej historii na całą społeczność, grupę,
- zachować **balans między opowieściami mężczyzn (historiami) i kobiet (herstoriami)**,
- **przekraczać etnocentryzm** (o czym więcej w dalszej części).

ROZMAWIANIE Z MŁODZIEŻĄ TO JEST PROCES

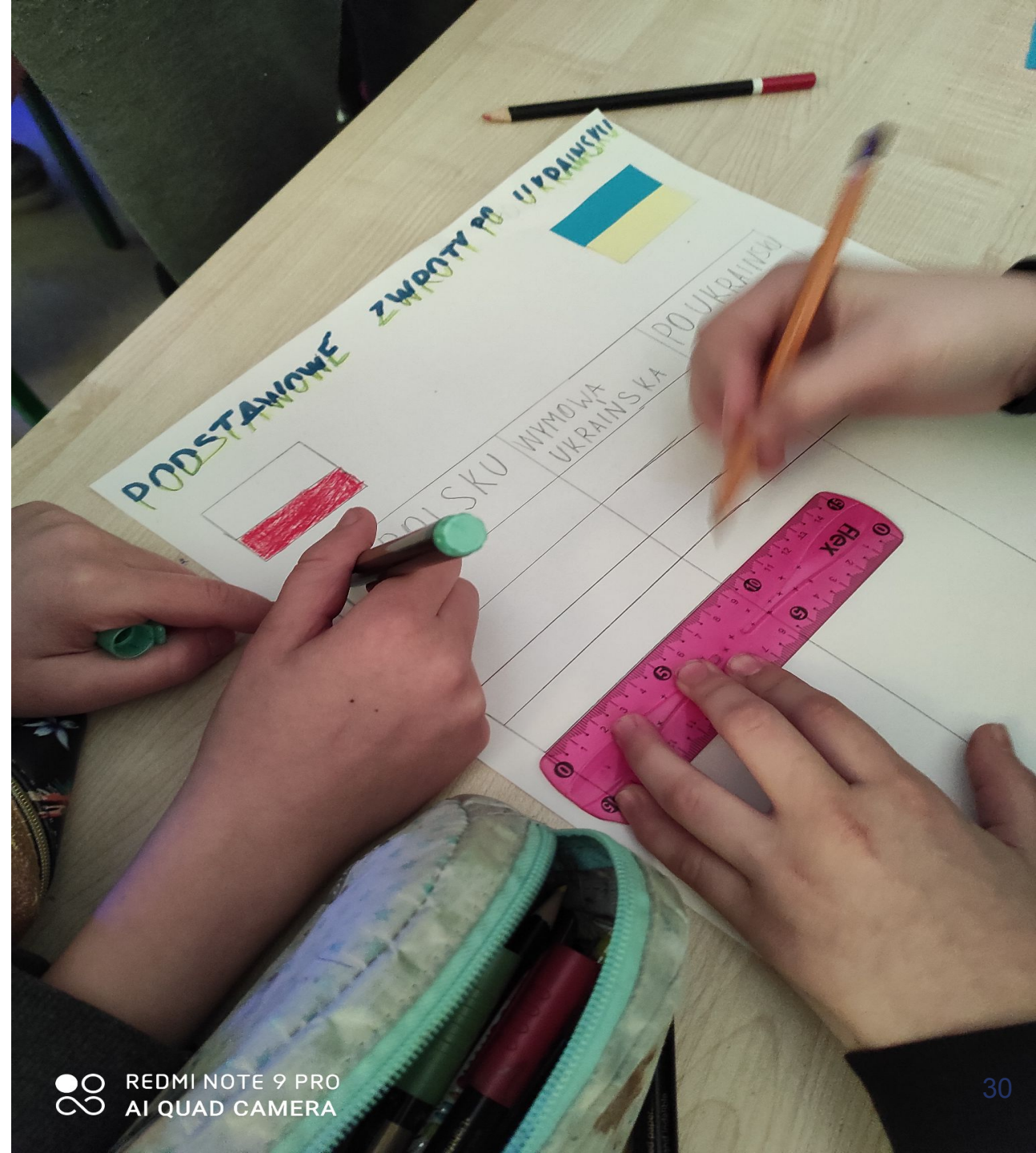
Samorząd uczniowski?

Rozmowy z uczniami i uczennicami, angażowanie ich do działania, wysłuchanie i dawanie przestrzeni na ich własne działania to czynniki, które powodują, że uczniowie chcą pracować.

Muszą poczuć, że to co robią ma sens.

Muszą mieć poczucie sprawczości.

Uczniowie podczas pracy nad słownikami polsko-ukraińskimi.

KLUBY DOBREJ ROZMOWY

pomysł na zaangażowanie

Cele Klubu Dobrej Rozmowy:

1. **oddanie młodzieży głosu** i zachęcenie do poruszania w rozmowach tematyki migracji i uchodźstwa w kontekście wyzwań współczesnego świata;
2. wsparcie uczniów i uczennic **w doskonaleniu umiejętności wymiany opinii**, argumentowania, słuchania tego, co mają do powiedzenia osoby o różnych światopoglądach, także innych od naszego;
3. umożliwienie **bliższego poznania się w grupie**;
4. ułatwienie pozostania **w dobrych relacjach w grupie niezależnie od poglądów jej członków i członkiń**.

CZY JEST NAM POTRZEBNY KLUB ROZMOWY?

- ☐ Zdarzyło mi się uczestniczyć w rozmowach, podczas których strony nie słuchały siebie nawzajem.
- ☐ Słyszałam/słyszałem rozmowy, podczas których wciąż powtarzano te same argumenty, które nikogo nie przekonywały.
- ☐ Lubię poznawać inną perspektywę.
- ☐ Ciekawi mnie, co myślą inni ludzie.
- ☐ Nie zawsze wiem, co myśleć o jakiejś sprawie, ale chętnie wsłuchuję się w to, co mówią inni, żeby wyrobić sobie własne zdanie.
- ☐ Chciałabym/chciałbym się dowiedzieć, jak rozmawiać z osobami, które mają inne poglądy od moich.
- ☐ Lubię, jak ktoś słucha tego, co mówię.

KLUBY DOBREJ ROZMOWY

pomysł na zaangażowanie

Jakie będziemy mieć korzyści z założenia Klubu?

Jak wybrać tematy do rozmowy?

Dlaczego warto rozmawiać o uchodźcach?

10 porad – Jak rozmawiać o uchodźcach (i wzajemnie się słuchać)?

Emocje w rozmowie o uchodźcach

Jakim językiem mówić o uchodźcach?

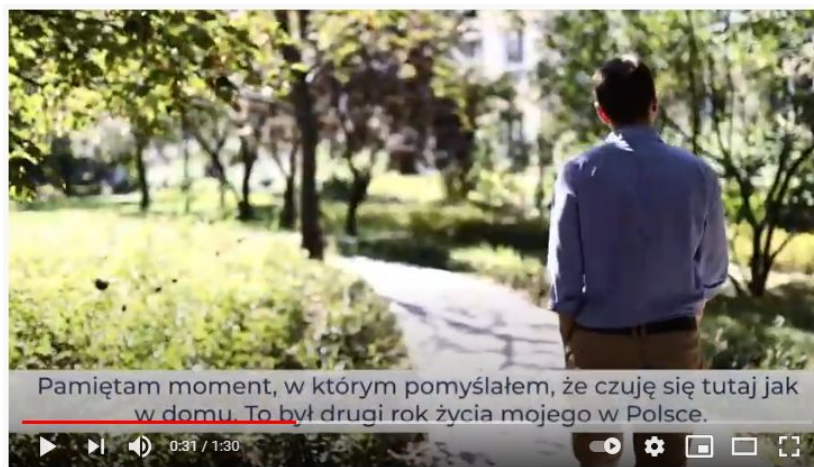
Przygotowanie na trudne sytuacje

[LINK DO PRZEWODNIKA](#)

[KART DO MECHANIZMÓW PSYCHOSPOŁECZNYCH](#)

[FILM OPOWIEŚĆ STANISŁAVA O MIGRACJACH](#)

#migracje
Opowieści o migracjach - trailer

212 wyświetleń • 9 lis 2020

1 0 UDOSTERNI ZAPISZ

-CEO-
CENTRUM EDUKACJI
OBYWATELSKIEJ

ROZMAWIAJMY
O UCHODźCACH

Punkty

widzenia

**Klub dobrej
rozmowy**

PRZEWODNIK DLA MŁODZIEŻY

[ANIMACJA ROZMAWIAJMY O MIGRACJACH](#)

SPOTKANIE Z CIEKAWYM CZŁOWIEKIEM

Aby zacząć realizację zagadnień związanych z migrantami i migracjami trzeba zacząć od:

- ❑ zaproszenia uczniów do rozmowy o szacunku do drugiej osoby
- ❑ do poszanowania inności i odmienności
- ❑ do postrzegania różnic między ludźmi jako zalety, a nie problemu i wady
- ❑ do ustalenia zasad rozmawiania i stworzenie przestrzeni do rozmów
- ❑ do doceniania, a nie oceniania

CENTRUM EDUKACJI
OBYWATELSKIEJ

PRZED SPOTKANIEM

- Zapytaj uczniów i uczennice, z czym kojarzy im się migracja.
- Poproś, aby zastanowili się nad swoją tożsamością. Co dla nich oznacza to pojęcie? Co się na nie składa?
- Zachęć ich do przygotowania pytań do gości, a następnie poproś, aby sami na nie odpowiedzieli. Pytania i odpowiedzi można zapisać do późniejszego podsumowania.

"Jestem Irańczykiem, który przeprowadził się do Polski w 2017 roku i znalazł w niej swój dom"

Mohammad (Michał) Rezazadeh

PO SPOTKANIU

- Co i dlaczego zrobiło na nich największe wrażenie?
- Czego jeszcze chcą się dowiedzieć o migracjach?
- Czy młodzi ludzie zauważyli jakieś podobieństwa między życiem gościa i ich własnym? Jakie?
- Co to jest osobiste doświadczenie migracji?

STWÓRZCIE Z MŁODZIEŻĄ KLUB DOBREJ ROZMOWY

POROZMAWIAJCIE O:

1. WSPÓLNOTOWOŚCI
2. MOJA TOŻSAMOŚĆ
3. ZROZUMIEĆ SIEBIE - ZROZUMIEĆ INNEGO
(o kulturze polskiej i ukraińskiej)
4. O ADAPTACJI I INTEGRACJI
5. WOJNA, MIGRACJE I WSPÓŁZALEŻNOŚCI GLOBALNE

ZAPRASZAMY POD KONIEC MARCA

Krok 1. Kto chciałby rozmawiać, czyli co was łączy?

Krok 2. O czym chcecie rozmawiać, czyli jakie macie oczekiwania?

Krok 3. Jak znaleźć przestrzeń do dobrej rozmowy?

Krok 4. Kiedy i jak często będziecie się spotykać?

Krok 5. Przyjęcie zasad dobrej rozmowy

Krok 6. Wieści idą w świat, czyli kilka słów o prezentacji

Krok 7. Podsumowanie wydarzenia lub spotkania w Klubie

Polska-Ukraina. Razem w szkole

wsparcie i materiały edukacyjne
dla nauczycieli i dyrektorów

www.ceo.org.pl/ukraina

[Biblioteka materiałów](#) > Polska – Ukraina. Razem w szkole

Polska – Ukraina. Razem w szkole

Cykl dla nauczycieli i dyrektorów

W cyklu „Polska-Ukraina. Razem w szkole” wspieramy polskie szkoły m.in. w poruszaniu tematu wojny w rozmowach z młodymi ludźmi, przygotowywaniu się do przyjęcia uczniów z Ukrainy, pracy metodycznej z takimi uczniami i zagospodarowywaniu niepokoju rodziców.

We współpracy z praktyczkami i praktykami tworzymy materiały edukacyjne, organizujemy kilkugodzinne webinaria, z których zainteresowane osoby mogą skorzystać na bieżąco (np. już podczas lekcji odbywającej się następnego dnia) oraz przygotowujemy trwające określony czas kursy pozwalające na głębsze przygotowanie do nowej sytuacji.

Najnowsze

Webinarium “Jak przygotować klasę na przyjęcie
ucznia lub uczennicy z Ukrainy?”

10 marca (czwartek) o 19:00

Dostępna również transmisja na [facebooku](#)

POLSKA – UKRAINA.
RAZEM W SZKOLE

MATERIAŁY
EDUKACYJNE

WEBINARIA I KURSY

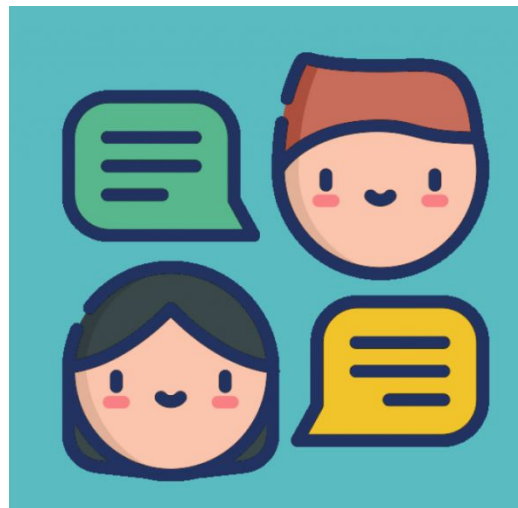
BĄDŹ NA BIEŻĄCO

Wojna w Ukrainie - najnowsze materiały edukacyjne

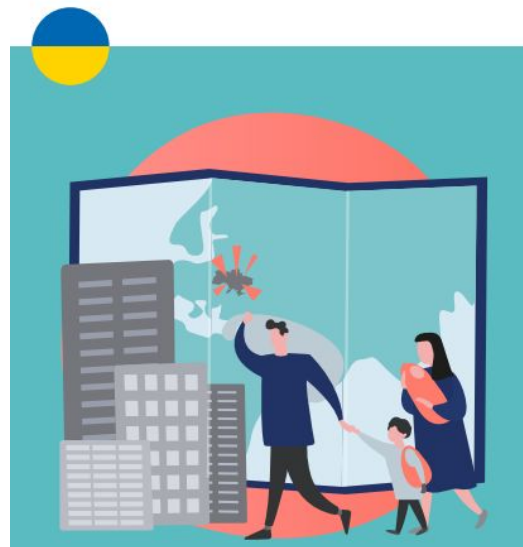
Psycholog radzi, jak w domu i w szkole rozmawiać z dziećmi i młodzieżą o wojnie w Ukrainie

Jak z uczniami rozmawiać o wojnie, kiedy w klasie są osoby z Ukrainy, Rosji lub Białorusi?

Wojna w Ukrainie. Emocje - fakty - wartości - działania (klasy IV-VIII sp)

Wojna w Ukrainie. Emocje - fakty - wartości - działania (szkoły ponadpodstawowe)

Zapraszamy na kolejne spotkanie

webinarium dla nauczycieli

O angażowaniu młodych
ludzi w akcje na rzecz
klimatu i środowiska

czwartek, 7 kwietnia, 18:00-19:30

Spotkanie z cyklu
„Zaangażowani uczniowie”

ceo
CENTRUM EDUKACJI
OBYWATELSKIEJ

AMBASADA
STANÓW ZJEDNOCZONYCH AMERYKI

CENTRUM EDUKACJI
OBYWATELSKIEJ

Pozostańmy w kontakcie!

Blog ekspercki

Więcej na www.blog.ceo.org.pl

Rozwój instytucjonalny CEO w latach 2019–2021 finansowany jest ze środków otrzymywanych z NIW-CRSO w ramach Programu Rozwoju Organizacji Obywatelskich na lata 2018–2030

Blog Centrum Edukacji Obywatelskiej

Przestrzeń inspiracji i pomysłów
na lepszą edukację w polskiej szkole

Wydarzenia otwarte

Do transmisji online można dołączać na naszych profilach na Facebooku, m.in.:

Centrum Edukacji Obywatelskiej

Edukacja globalna CEO

Angażuj obywatelsko z CEO

Otwieraj na kulturę z CEO

Ucz otwartości z CEO

Szkoła ucząca się

Dziękujemy za uwagę!

**Fundacja Centrum
Edukacji Obywatelskiej**

ul. Noakowskiego 10
00-666 Warszawa

www.ceo.org.pl
www.blog.ceo.org.pl

POLSKO-AMERYKAŃSKA
FUNDACJA WOLNOŚCI

Kontakt

Elżbieta Krawczyk
elzbieta.krawczyk@ceo.org.pl

Aktualne informacje o kolejnych
spotkaniach w ramach serii “Zaangażowani
uczniowie”:
<https://blog.ceo.org.pl/zaangazowani-uczniowie-cykl-webinariow-dla-nauczycieli-i-nauczycielek/>

AMBASADA
STANÓW ZJEDNOCZONYCH AMERYKI

